

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Extra Posten.

Torsdagen den 12 October 1820.

Anastasius, eller en Greks märkvärdiga händelser i slutet af åttonde århundradet.

(Forts. från N:o 81.)

Min mor, säger Anastasius i sin barnomshistoria, var från Naxos, och, efter det begrepp man der hade derom, var hon derjemte en rik arfvinge. Hon hade en ren årlig inkomst af 300 piaster, som förvaltades af Marco Politi, en af hennes kusiner. Denne var sjelf en rik man, Öfversteprest för alla Grekiska byar på ön, och en afgjord skålm. Mina 3 bröder och 3 systrar, hvilka efterhand infunno sig, vunno framför mig ett försprång i födseln, hvilket de förmodligen behålla så länge jag lefver. Hos mina landsmän råder en löjlig familje-öfverdåd, till folje hvaraf föräldrarne under sin lifstid göra sig fattige, för att kunna gifva sina döttrar en god hemgift. De äldre sönerna taga resten af förmögenheten, och den stackars Anastasius uppvexste med temligen släta utsigter. Mina ömna föräldrar beslöto imellertid att förklema mig så mycket möjligt var, emedan de åt mig ej kunde lemna något vid deras död.

Min äldsta syster (det är öfverensstämmande med höflighetens regler att begynna med damerna) gifte sig med en lakare på ön,

som hade fått sin Doktorshatt från Padua. Epiphania, som hittills hade varit så stark och handfast som en dagsverkare, och i hela sin lifstid aldrig varit illamående, tycktes trotsa sin mans högsta konst; men hon var ej herre öfver sina egna drömmier. Signor Sozimo visade så mycken omsorg för sin dyrbara hustrus kostbara helse, och gaf henne så många kraftsåpor för att bibehålla hennes krafter, att hon snart trodde sig vara sjuk, och dog af bara fruktan att blifva det.

Min syster Roxana skulle varit en verkelig skönhet, om hon ej haft ett födelsemärke, hvilket hon behagade kalla en liten toffel. — Hon förälskade sig tidigt i en Turk, och gaf denne otroende sin hand, i trots af alla hennes släktingars invändningar. Först sedan hennes närmaste släktingar förlåtit henne, kände hon förebräelse öfver sitt brott, och fick ett oemotståndligt begär att återkomma i de rättroendes kyrkas sköte. Detta verkstälde hon äfven, derigenom att hon aldrig upphörde beklaga sin apostasie, förr än hennes man ledsnade och biföll skiljsmessa. Genast skyndade hon tillbaka i kyrkans armar, men äfven i armarne på en ung Grek, ett kraftigt redskap till hennes omvändelse, och nu, i ett mera kanoniskt ägtenskap, utplånades hvarje spår af hennes första förbindelse. Denne Grek arbetade, i ordets verkliga bemärkelse, för Kyrkan, ty han var till profession Helgonmålare, och ef-

ter kändares påstående, vår ös Apelles. Hans gemål tjente honom till modell för alla hans Madonnor, och allt efter som hon uppförde sig väl eller illa, målade han henne vacker eller ful — ett konstgrepp som mycket bidrog att hålla henne vid det goda; hon höll sina ögon i styr, och målade så mycket rödt på sina kinder, som hennes man på lärtet, hvarigenom likheten mellan originalet och kopian blef ännu mera träffande.

Hvad min yngre syster angår, så tycktes hon, efter två års tjenst hos en och samma herre och mästare, vara så tillräckligt erfaren, som någon hustru i denna världen kan vara. Då hennes man dog, blef hon Caloyera (Grekisk Nunna) i ett kloster i det vackra landskapet Lentises, der räntorna af hennes egendom, jemte det hon kunde förtjena med nålen, satte henne i tillfälle att lefva fullkomligt oberoende, samt att på ett anständigt sätt kunna emottaga och traktera sina vänner af båda könen.

Två äldre bröder skildrade Anastasius på följande sätt: Constantin, denne min äldre broder var en Mammons dyrkare. Denne hoppfulla yngling, som var blott få år äldre än jag, täcktes hata mig i högsta grad. Orsaken dertill kunde jag aldrig upptäcka, om icke det var den, att han var puckelryggig och jag välväxt: ett brott hvartill de fleste människor gjorde sig skyldige, och kanhända hatade han dem lika som mig. Visserligen ökade jag min brottslighet ganska mycket, dermed att jag en gång, då han med förakt talade om den fördel en vacker skapnad medför, sade till honom: "Den som aldrig kan uppnå detta företräde, plågar mest förakta det." Vid denna anmärkning ville han nästan mörda mig: Då nu äntligen alla de äldre ungarne fått vingar, blef jag, till mina föräldrars tröst, ensam kvar i boet. Deras älskling var dem nu för dyrbar, att de skulle vilja qväfva hans ungdomseld med att låta honom lära ett eller annat handverk. Dag från dag uppsköt de att låta

mig erhålla till och med den ringaste undervisning; troligen ville de att jag skulle bedja dem derom, men detta förbød mig min blygsamhet. Olyckligtvis behagade det icke naturen att vara lika efterlåten som mina föräldrar, ty från ett änglaskönt barn blef jag en stor och stark bängel, som ej hade lärt något annat, än att klå sig i hufvudet med den vänstra handen, medan han korsade sig med den högra — ty understundom betänkte jag tidens värde. Mina föräldrar hullo, som man lätt kan förstå, en sträng uppsigt öfver utvärtens fromhet, att höra messan, att skrifa, att fasta; — om moraliska pligter, hvilka, till följe af deras natur, voro mindre i deras smak, hade de goda människorna intet tydligt begrepp, och i afseende på pligterna emot nästan, så afmålad de dem efter den större eller mindre fruktan för en bastonad af Turkarne. Af min far hade hvarje aga varit mig välkommen, ty min mors utrop hvarje gång: "du är fasligt hård mot det stackars barnet," tröstade mig så rikeligen, att min enda sorg var den, att ej nog ofta kunna ådraga mig densamma.

På detta sätt förflöto flere år. Tolken beundrade sin sons lislighet och välskapade lemmar, Fru Tokinnan hans svarta ögon, röda kinder och svarta hår; och äntligen tänkte de äfven på, huru dessa gåfvor bäst kunde användas. Begge kommo öfverens att deraf skulle göras något, men ingen af dem visste hvad det egentligen skulle blifva. Den ena kunde ej föreslå något yrke, som ej af den andra blef förkastadt — till dess slutligen en gammal släktinge kom emellan och föreslog det andliga ståndet, såsom en öfva öppen tillflykt för dem som ej duga till något annat. Släktingen hade sjelf derpå gifvit ett exempel, i det han af sin egen son hade gjort en Caloyer på tolf år. Af Turkarne utesluten från krigstjensten, af föräldrarne från sjötjensten, såg jag sjelf ingen bättre utväg för mig, och antog förslaget. Nu blef det nödyändigt att gifva

mig en anstrykning af lärdom; man anförtrodde mig alltså till en lärare i det Helleniska språket, hvilken gaf sig titel af en Logistotos, och af frivillig beskedlighet höll sig vara något ringare än Demosthenes. Min lättna behöll öfverhand framför min lärares flit och lärdom. Allt det guld som flöt från den heliga Chrysostomi läppar, Logistotos' gunstling, var icke tillräckligt att för mig förgylla hans lektioners bittra piller, och tillochmed Homerus, så mycket jag än höllt af att slåss på gatorne, fann under skoltimmarna föga bifall.

(Forts. e. a. g.)

Concert.

Musikaliska nöjena hafva tidigt på hösten tagit sin början. Vi önska att de med framgång måtte under vintern fortgå, och bidra att hos konstens vänner återgifva den lifvande värma, som naturens annalkande stråhet och enformighet så gärna ylle frånöfva.

Demoisellerne Andrette och Louise Borgman gäfvo på Borssalen sisl. Lördag en subscriptions-Concert, hvilken var besökt så som man hade skal att vanta af det deltagande vårt publicum hyser för dessa interessanta Violinspelerskor. — Ett rykte som säger, att de ämna lemna oss och producera sin talang i vårt östra grannrike, bidrog utan tvifvel att fylla salongen.

Concerten begynte med de väl kända tonerna af Rombergs Symfonie i Essdur, hvaraf de 3:ne första satserna speltes.

Fru Sevelin sjöng derefter den förträffliga arian ur Mozarts Figaro. Vi hafva förut omnämnt det sätt hvarpå hon utför den, och då vi säga, att det nu skedde med samma utmärkta talang som förut, så hafva vi sagt nog.

Demoiselle Andrette Borgman utförde Rodes Concert i E moll. Man skulle

kan hända häldre hördt någon af denna mästares lättare och mera lekande concerter. Charakteren af E moll är högtidlig och dyster. Ej öfverensstämmande med det veke och angenäma som man så gärna hyllar hos det andra könet, borde den lemnas åt den manliga kraften. Rondeauen fordrar en stark expression i den franska skolans manér, för att få upphöjning. Executionens skicklighet erkändes genom de närvarandes bifall.

En Duett af Kraus utfördes af Herr Karsten och en Musikalskarinna. Det är alltid med spänd uppmärksamhet och förnyat nöje man ser denna sångens Nestor framträda. Utom det hans närvaro påminner om vår scens gyllene tid, är man så van att dervid vanta sig något karakteristiskt eget. Men om denna väntan skall uppfyllas, bör man ensamt höra dessa toner, som så lätt förkrossa hvad dermed vill förena sig, eller också höra dem tillsammans med en röst som förmår motstå deras välde. — Vi kunna således icke gilla att till styrkan af denna ovanliga organ, sätta i bredd en blygsam och svag, hvars ovana att höjas inför en Publik, gjorde de första tonerna redan osäkra och darrande, och således vållade en förfelad effect.

En dubbel-Concert af Kreutzer utfördes af de båda Systrarne. Den är af en glad och lysande sammansättning, och gjorde en vacker effect, isynnerhet hvad första satsen beträffar. Efterpiecen frapperade kan hända mindre, emedan ingen Adagio eller Andante delade de båda Allegroerna och gaf färgskiftning åt Rondeauen.

Den alltid piquanta Finalen till ofvannämnde Symfonie, slutade Concerten.

Våra Musikkretsar skola visserligen komma att sakna de unga Violinspelerskorna, i fall de företaga den omnämnda resan, och med nöje återse deras hemkomst.

Musikaliska Anekdoter.

Om Farinelli.

Broschi, kallad Farinelli, hade den vackraste röst som någonsin funnits. Den grundeligaste konst och den finaste smak gäfvon honom främsta rummet bland sin samtids mästare. Han var kronan vid Italienska Theatrarne, intill dess Spanska Hofvet kallade honom i sin tjänst. Han blef der öfverhopad med ära och rikedomar. Konung Philip den 5:te och Drottning Elisabeth bemötte honom som Favorit. Anledningen dertill var följande:

Philip den 5:te blef hårdt anfallen af en svår hypocondrie, hvilken gjorde honom ledsen vid allt. Han gick ej mera i Conseillen och kunde ej förmås att låta raka sig. Drottningen, som hade fruktlöst försökt alla medel att få honom ur detta tillstånd, ville ändtligen göra försök med Musik, hvaraf Konungen var stor älskare. Hon efterskickade då Farinelli, och anställde i hemlighet en Concert bredvid Konungens rum, vid hvilket tillfälle denna stora Sångare lät oförmodeligen höra sig i en den vackraste och utsöktaste aria. Konungen syntes intagen deraf, och vid slutet af andra Arian kallade han till sig Virtuosen, öfverhopade honom med välvilja och godhet, och tillfrågade hvad belöning han ville begära, gifvande sin ed på att bifalla hvad han helst äskade. Farinelli bad då Konungen, att han måtte låta raka sig, och gå i Rådet. Efter den stunden blef Konungen läkt för sin hypocondrie, och Sångaren hade hela äran af denna cur. Han blef upphöjd till Premier-Minister, men påmint sig ändå alltid att han ej varit annat än Sångare. Man berättar, att då han en dag skulle gå in i

Konungens rum, der han alltid hade fritt tillträde, hörde han en Officer säga till en annan: Det rägnar heder på en usel Sångare, och jag som tjent i 30 år, är ännu utan belöning. Farinelli erinrade då Konungen, att han ej borde glömma sina Embetsmän, och förmådde honom att straxt utfärda en fullmägt, hvilken Farinelli gaf åt Officeraren vid förbigående, sägande: Jag hörde er nämna att ni tjent i 30 år, ni har orätt om ni nu tillägger, att det skett utan belöning.

Efter Philips och Elisabeths död reste han till Bologna hvaräst han lefde i en lycklig ålderdom, ständigt besökt af alla dem, som hedra förtjensten och talanger af första classen.

Man vet att *Fredrik den store* blåste mycket väl Flöjt; han lönte ganska rikeligen alla andra sina Musici nndantagande Flöjtspelare; liksom han ej kunde länge tåla dem som skrefvo goda vers. En Virtuosen, som ansågs för en af de bästa flöjtspelare, anmälte sig en dag på Potsdam, att för Konungen få låta höra sig. Fredrik insläppte honom i sitt Cabinet och lade fram något af egen Composition, ganska svårt att utföra a prima vista. När Virtuosen slutat, sade Konungen: "Jag bör tillstå att ni blåser mycket väl, jag är rätt nöjd att jag fått höra er, och jag bör visa er min erkänsla." Virtuosen förväntade sig en ganska stor present. — Men Fredrik söker sin flöjt, spelar om samma stycke, och afskedar Virtuosen med sin vanliga lilla bugning.

N:o 83 utgifves nästa Måndag.

Stockholm, tryckt hos JOHAN IMNELIUS, 1820.